

המוקד להגנת הפרט ואח'
ע"י ב"כ עוה"ד דן יקיר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת.ד 35401 ירושלים 91352

העותרים

ד ג ד

מפקד בוחות צה"ל באזור הגדה המערבית
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים ירושלים

המשיב

תגובת המשיב לבקשת העותרים לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש

1. במסגרת הבקשה שהגישו העותרים ביום 13.3.03, לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש, נטען על ידם, כי מאז ניתן פסק הדין בעתירה שבנדון, ביום 18/12/02, לא פעלו רשויות צה"ל ליישום ההוראות שניתנו בו בכל הקשור לאספקת עיתונים, ספרים ומשחקים במתקן הכליאה במחנה עופר (להלן: המתקן).

להלן תובא התייחסותנו לטענות המועלות בבקשה:

2. מיד לאחר מועד מתן פסק הדין בעתירה שבנדון ביום 18/12/02, החלה להערוך בצה"ל עבודת מטה מקיפה שנועדה לאפשר את יישום ההוראות השונות שניתנו בפסק הדין. במסגרת עבודת המטה טופלה גם סוגיית האספקה של ספרים ועיתונים. לענין זה יש לציין, כי עד למתן החלטת בג"צ סופקו למתקן עיתונים וספרים באופן בלעדי ע"י ארגון הצלב האדום הבין-לאומי. לאחר החלטת בג"צ, ולאורה, עלה הצורך להתארגן ולהיערך בכל הקשור להליכי הרכש, האספקה, הבדיקה, החלוקה וכיו"ב, של עיתונים וספרים. מטבע הדברים, ההערכות בנדון ארכה זמן מסוים, שבמהלכו הוקצו גם המשאבים הכספיים הנדרשים לכך (עשרות ואף מאות אלפי שקלים בשנה).

3. עם סיום עבודת המטה גובשו עקרונות לחלוקת העיתונים והספרים: נקבעו העיתונים והספרים המותרים להכנסה למתקן הכליאה, מופו דרכי ההפצה, חוגגרו היקפי החלוקה ונגזרו המשמעויות תמתחייבות, לרבות הדרישות הכספיות לביצוע.

4. בין היתר נקבע, כי העיתונים והספרים שיתרו להכנסה יהיו כאלה המותרים להפצה בישראל, ובלבד שאושרו ע"י גורמי הצנזורה הרשמיים ומחלקת הביטחון בצה"ל, ובפרט: העיתונים "ידיעות אחרונות", "מעריב" ו"הארץ" בשפה העברית, העיתונים "אלקודס", "כל אל ערב", "פנורמה" ו"סינרמה" בשפה הערבית, והעיתון "JERUSALEM POST" בשפה האנגלית. העתונים שיוכנסו למתקן הכליאה יהיו מבין העתונים הללו. אשר לספרי קריאה נקבע, כי הספרים שיתרו להכנסה למתקני הכליאה יהיו בשפה העברית והערבית, בתחומים שונים, ולמעט ספרים העוסקים בתחומי כימיה ופיסיקה.
5. לגבי הפצת העיתונים למתקני הכליאה הוחלט כי זו תיעשה באמצעים המקובלים בצה"ל לחלוקת עיתונים (באחריות מפקדת קצין חינוך ראשי), ובמקביל תתאפשר הבאת עיתונים ע"י גורמים נוספים, כגון ארגון הצלב האדום, וארגונים אחרים. כמו כן נקבע, כי החלוקה תבצע על בסיס עיתון אחד לכל עשרים עצורים (על פי התקן הקיים בצה"ל לחילי המפקדה).
6. לאחרונה סוכם סופית המקור התקציבי למימוש התוכנית, וגורמי מפקדת קצין חינוך ראשי הונחו לרכוש את העיתונים, ולהתחיל בהפצתם כבר בימים אלה. המועד שנקבע לתחילת חלוקת העיתונים הוא: 1.4.03.
7. יש להדגיש, כי עבודת המטה התנהלה ללא כל קשר לבקשת העותרים נושא תגובה זו, והיא נמצאת ממילא בשלבי גיבוש אחרונים. עבודת המטה החלה בסמוך לאחר מתן פסק הדין, ולביצועה נדרש פרק זמן סביר. זאת, בייחוד נוכח העובדה כי הנושא טופל עד כה באופן בלעדי באמצעות גורמי הצלב האדום, כאמור, ולאור חמשאבים הנדרשים למימוש החלטות בית המשפט.
8. להשלמת התמונה בנושא חלוקת עיתונים יצויין, כי מרשויות המתקן נמסר לנו שהעצורים במתקן קיבלו עיתונים גם בתקופה שחלפה מאז מתן פסק הדין, כעולה גם מחבקשה עצמה. עיתונים אלה התקבלו באמצעות הצלב האדום ובאמצעות ערביי ישראל ש"תרו" לעצורים כמות של עיתונים מידי יום. בדרך זו קיבלו העצורים עיתונים בשפה הערבית ("אל-קודס" ו"אל-מנאר"), ובשפה האנגלית (עיתון "JERUSALEM POST").
9. חלוקת העיתונים שיספק צה"ל אמורה להתחיל ביום 1.4.03 והיא תעשה בנוסף לחלוקת העיתונים המועברים לעצורים ע"י הצלב האדום וגורמים פרטיים.
10. אשר לחלוקת ספרים - הרי שכמצויין בבקשה, עיריית אלבירה העבירה זה מכבר למתקן עופר כאלמיים ספרים. חלק מכמות ספרים זו חולק לעצורים זה מכבר והיתרה עמדה להיות מחולקת לאחרונה לאחר שחושלמה בדיקתה הביטחונית.

אלא שהספרים לא חולקו עדיין, שכן העצורים אינם מוכנים לקבלם ללא שתוקם במקום ספריה מרכזית.

דא עקא, שמסיבות בטחוניות לא ניתן להקים במתקן הכליאה ספריה מרכזית שאליה תהיה גישה לכל עצור ועצור. עם זאת, אין מניעה לכך שתוקם בכל מתחם ומתחם ממתחמי הכליאה "ספריה מתחמית", שתנוהל ע"י העצורים, ושבה יחליפו עצורי המתחם ספרים, וכן אין מניעה לכך שתתאפשר העברת ספרים בין המתחמים, וזאת בכפוף לבדיקה בטחונית. אלא שפתרון זה לא התקבל עדיין על ידי העצורים ולכן מעוכבת חלוקת הספרים. מגעים לפתרון הבעיה ממשיכים להתנהל על ידי רשויות חכלא.

אשר לכמות הספרים, תרי שהכמות האמורה נראית ככמות מספיקה בשלב הנוכחי, בהתחשב בכך שבמתקן שוהים כאלף עצורים ובהתחשב בכך שהעצורים יכולים כמובן להחליף בינם לבין עצמם את ספרי הקריאה.

11. אשר לחלוקת משחקים - נמסר לנו ע"י רשויות המתקן, כי בסמוך למתן החלטות בג"צ חולקו משחקים שונים לעצורים. במסגרת זו חולקו הן "משחקים קטנים" (שש-בש, שח-מט, דומינו) - בכמות של משחק אחד מכל סוג לכל אוהל, והן "משחקים גדולים" (שולחן פינג-פונג וכדורים) - בכמות של משחק אחד לכל מתחם. אלא שחלקם של משחקים אלה נהרסו או אבדו לעצורים וככל הנראה בגין כך מועלית בעתירה תלונה אודות חסר במשחקים. בכל מקרה, האפשרות להשלמת משחקים שנהרסו ושאבדו תבדק, ייבחנו הצרכים העכשוויים בנושא ותבחן האפשרות למתן תוספת משחקים על ידי צה"ל.

עוד יצויין, כי בכל מקרה, אין מניעה עקרונית לאפשר הכנסת משחקים על ידי הצלב האדום וגורמים פרטיים, בהתאם לבקשותיהם של העצורים. משחקים שכאלה יחולקו לעצורים לאחר קיום בדיקה בטחונית.

12. עוד נציין, כי לאחרונה, במסגרת המאמצים לשיפור תנאי הכליאה במתקן זה, הוכנסו לכל מתחם כליאת שני מכשירי טלוויזיה, העומדים לרשות העצורים ומועברים בהם שיזורים של עשרה ערוצים, חלקם בשפה הערבית. נושא זה אמנם לא עלה בפסק הדין, אולם חשוב לציין שכן יש לו השלכה על הנושא הנדון בכללותו.

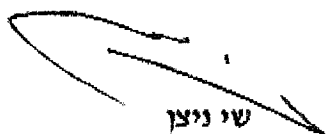
13. להשלמת התמונה נוסיף ונציין, כי בעקבות עבודת המטה שבוצעה לאחר מתן פסק הדין, החליט הרמטכ"ל על הקמת ועדה מייעצת בראשות שופט בית הדין הצבאי, לצורך בחינת תנאי הכליאה במתקן. הרכב הועדה כבר נקבע והיא צפויה להתחיל בפעילותה בימים הקרובים. לועדה זו ניתן יהיה לפנות בתלונות פרטניות אודות תנאי הכליאה, ולרבות בנושאים הנדונים בתגובה זו.

14. סוף דבר, הוראות ביהמ"ש בנוגע לאספקת עותונים, ספרים ומשחקים לעצורים כובדו על ידי המשיב, אף כי בנושאים מסוימים נדרשה כמובן הערכות מתאימה - ובכך אין כמובן כל פגם. נמצא, כי החוראות שניתנו בפסק הדין "כובדו" על ידי המשיב ועל כן אין ממש בטענה כאילו המשיב "ביזה" את בית המשפט.

לפיכך נבקש את דחיית הבקשה.

היום: כ"ו אדר ב', תשס"ג

30 מרץ, 2003

שי ניצן

מנהל תחום תפקידים מיוחדים (בפועל)